

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Экономика және бизнес Жоғары мектебі
«Қаржы және есеп» кафедрасы

Пән атауы: Бағалы қағаздар нарығы

Оқытушы: э.ғ.к., доцент м.а. Жорабаева Ж.К.

Тақырыбы:
Қаржы нарығының негізгі
түсініктері.
Бағалы қағаздар нарығы

«Қаржы және есеп» кафедрасы

Дәріс мақсаты:

Қаржы нарығының жалпы құрылымын, бағалы қағаздар нарығын қарастыру

Қаржы нарығы және оның кәсіби қатысушылары ішкі және сыртқы инвесторлардың тартылған қаражаттарын, экономиканың жоғары табысты және келешегі бар салаларына инвестициялауға мүмкіндік береді.

Қаржы нарығы – бұл капиталға деген сұраныс пен ұсынысты қалыптастыру шеңберінде делдалдардың көмегімен несие берушілер мен қарыз алушылар арасындағы капиталды қайта бөлу механизмінің жүйесі. Тәжірибеде ол ақша қаражаттары ағымын меншік иелеріне қарыз алушыларға және олардан кері бағыттайтын қаржы – несие институттарының жиынтығын білдіреді

Қаржы нарығының негізгі функциялары мыналар:

Реттеушілік

Ақпараттық

Бөлу

Коммерциялық

Баға белгілеу

Бағалы қағаз дегеніміз не?

**Бағалы қағаздар - иелеріне мүліктік
құқықтар мен белгілі бір ақша сомаларын
алуға құқық беретін ақшалай немесе
тауарлық құжаттар**

**Бағалы қағаз
бойынша
тәуекел**

**Бағалы
қағаздың
өтімділігі**

**Бағалы
қағаздың
табыстылығы**

**Бағалы қағаздың
сапасын мына
элементтер
сипаттайды:**

**Бағалы қағаздар нарығы – бағалы
қағаздардың шағарылымы, айналысы
және өтеу бойынша нарық
қатысушылары арасындағы
экономикалық қарым-қатынастар
жиынтығы болып табылады**

**Бағалы қағаздар нарығының
мақсаты**

**қаржы ресурстарын шоғырландыру
және оларды нарыққа
қатысушылардың әртүрлі
операциялары арқылы қайта бөлу**

**Қор
биржасы не
үшін керек?**

**Қор
нарығы**

**Қор
биржасының мүшелерін
үш түрге бөлуге болады:**

Деривативтер

**Валюта
нарығы**

**Жалпы
нарықтық**

Ерекше

**Бағалы қағаздар
нарығы
қызметтерін екі
топқа бөлуге
болады:**

Бағалы қағаздардың жіктелуі

Кірісіне байланысты

Эмитентіне байланысты

**Сатылу жеріне
байланысты**

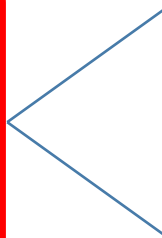
**Кірісіне
байланысты**

Қарызды

Облигация

Үлесті

Акция

Бағалы қағаздардың эмитентіне байланысты жіктелуі:

Мемлекеттік

```
graph TD; A[Мемлекеттік] --> B[Банктер]; A --> C[Жергілікті атқарушы органдар]; B --> D[Кәсіпкерлер]; C --> E[АҚ-дың, әртүрлі қорлар];
```

Банктер

**Жергілікті
атқарушы
органдар**

Кәсіпкерлер

**АҚ-дың, әртүрлі
қорлар**

Корпоративтік бағалы қағаздар

эмитенттері акционерлік қоғамдар,
кәсіпорындар және басқа да
ұйымдық-құқықтық меншік
формасындағы мекемелер, сондай-
ақ банктер, инвестициялық
компаниялар және қорлар болатын
бағалы қағаздар

Үлесті

```
graph TD; A[Үлесті] --- B[Корпоративтік бағалы қағаздар жіктелімі:]; B --- C[Қарызды]; B --- D[Туынды];
```

**Корпоративтік
бағалы қағаздар
жіктелімі:**

Қарызды

Туынды

Бағалы қағаздар нарығының қатысушылары:

Мемлекет, жергілікті әкімшілік
органдары

Қаржы - несие институттары

Жеке инвесторлар

Брокерлер мен дилерлер

Бақылаушы және қадағалаушы
мемлекеттік органдар

Назарларыңызға рахмет!